



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. An habitus, & actus fidei, itémque prævia Pia Affectio, & alia ad fidem requisita, sint supernaturalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

QUÆSTIO II.

De Supernaturalitate Actûs Fidei.

ARTICULUS I.

An Habitus, & Actus fidei: itémque prævia Pia Affectio, & alia, ad actum fidei requisita, sint necessario supernaturalia.

676. **C**ommunissimè definitur *supernaturale* esse id, quod *superat vires, & exigentiam totius nature create*, sive, quod *nulli create substantie ut quod, determinatè, vel indeterminatè debetur*. Dicitur 1. *quod superat vires totius nature create*: hoc est, vires, tam activas, quam passivas; nam, licet nullæ vires activæ create exigant producere animam rationalem, tamen ista non est supernaturalis; quia materia prima habet vires passivas, quæ saltem indeterminatè exigunt recipere animam rationalem. Dicitur 2. *substantia ut quod*; nam unioni hypostaticæ, quæ est substantia ut quo, multa debentur accidentia supernaturalia. Pariter accidentibus supernaturalibus debentur alia accidentia supernaturalia, ut visio beatifica debetur lumini gloriæ.

Substantia autem *creata supernaturalis* ut quod possibilis non est, ut communiter docent cum Suarez in 1. p. D. Thome l. 2. de attributis DEI. c. 9. a n. 14. eoquod non posset explicari, in quo staret ejus supernaturalitas; cum enim substantia per se intendatur, non posset supernaturalitas substantiæ ut quod explicari per hoc, quod non esset debita alteri, sicut tamen explicatur supernaturalitas accidentium. Dein non posset dici, illam substantiam esse supernaturalem, quæ sit in eodem ordine cum DEO; nam in pari ordine cum DEO nulla creatura esse potest. Si autem dicatur, eam tantum debere aliquo modo participativè esse in eodem ordine cum DEO, seu superior aliis: contra est. Angeli, vel animæ rationales, etsi respectu aliarum substantiarum sint in ordine superiori, non sunt supernaturales: & sunt possibles creaturæ spirituales nobiliores istis, nec tamen erunt supernaturales; quia saltem dici possunt indeterminatè debita universo: ergo debet esse alia adhuc major superioritas, quæ explicari non potest.

Si dicatur substantia supernaturalis illa, cui debentur accidentia, quæ aliis substantiis non debentur, iterum contra est: Angelis, & animabus rationalibus debentur multa accidentia, quæ aliis substantiis non debentur: ergo iterum nihil explicatur. Accedit, quod, si admittatur substantia ut quod supernaturalis in hoc sensu, difficillimè sine circulo possit explicari supernaturalitas accidentium. Si dicatur substantia ut quod supernaturalis esse illa, cui debetur visio beatifica: Resp. juxta SS. Patres talem substan-

tiam creatam esse impossibilem, ut probatum tract. de DEO à n. 179.

677. Jam verò *supernaturale* dividitur in *supernaturale Theologicum*, & *supernaturale Philosophicum*. Illud, seu *supernaturale Theologicum* est, quod ex intrinsicis suis prædicatis ordinatur ad beatitudinem, seu visionem DEI, ut gratia sanctificans, unio hypostatica &c. *Supernaturale Philosophicum* est, quod non ordinatur ex intrinsicis suis prædicatis ad beatitudinem, ut replicatio, resuscitatio mortui &c. Dividitur 2. in *supernaturale quoad substantiam*, & *supernaturale quoad modum*. Per substantiam intelligitur hæc essentia; hinc in hoc sensu etiam accidentia possunt esse supernaturalia quoad substantiam. Est autem *supernaturale quoad substantiam* illud, quod in nullis circumstantiis debetur nature create: & sic se habet gratia sanctificans, & resuscitatio mortui &c. *Supernaturale quoad modum* est illud, quod quidem in his circumstantiis non debetur nature create, etsi deberi possit in aliis: tale est, si rosa producat durante frigore hyemali, vel morbus, lentis quidem remediis absolute curabilis, curetur in momento.

Dividitur 3. in *supernaturale in se*, & *supernaturale præsuppositivè*. Primum est, cui propriè competit definitio data: alterum autem tantum est analogicè supernaturale, & est illud, quod quidem in se est naturale, præsupponit tamen aliquid supernaturale: sic e. g. comestio, vel ambulatio hominis, à morte resuscitati, est in se profus naturalis, ut patet: attamen, quia præsupponit miraculosam à mortuis resuscitationem, est supernaturalis præsuppositivè. Similiter, si triticum, supernaturaliter productum, dein seminetur, & ex eo crescat aliud novum, hoc secundum erit supernaturale præsuppositivè.

678. Dico 1. *Habitus fidei Divinæ* infusus est supernaturalis quoad substantiam, ita certa omnium Theologorum. Prob. 1. hoc ipso consensu communi Theologorum, qui in materia, quæ dependet à libera voluntate DEI, & cujus notitia debet potissimum haberi ab auctoritate, vel traditione, magnum pondus habet. Prob. 2. efficaciter ex Tridentino sess. 6. c. 7. & quidem simul etiam de habitu spei, & charitatis (quod hæc noto; quia agendo de illis supponemus, eos habitus esse supernaturales) ita ibi habet Concilium: *Hanc dispositionem, seu preparationem, justificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum*: ergo susceptio gratiæ, & donorum distinguitur à preparatione, quam sequitur: cum ergo inter dispositiones capite præcedenti etiam positus fuerit actus fidei, & spei, per dona, quæ suscipiuntur, non intelliguntur actus, sed intelligitur habitus fidei, spei, & charitatis: adeoque isti in justificatione supernaturali infunduntur, & consequenter sunt supernaturales.

Prob. conf. Aliqua fides nomine donorum venit: non actualis, ut modò probatum: ergo habitualis. prob. ma. Concilium eodem capite inferius explicans illa dona ait: *Unde in ipsa justificatione cum remissione peccatorum hac omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christum, cui infertur, fidem, spem, & charitatem:* ergo justificatis infunditur aliqua fides: ergo habitualis. Ex quo etiam consequitur, spem, & charitatem habituales, infundi; quia Concilium non aliter loquitur de his, ac de fide: loquendo autem de hac, loquitur de habituali: ergo etiam loquendo de illis. Sed & alia dicta Scripturæ, Patrum, & Conciliorum, ut expendenti facile constabit, probant eodem modo, de his habitibus, vel eorum actibus, sicut de habitu, & actu fidei: imò plura expressè loquuntur de omnibus.

679. Confir. ex Concilio Moguntino c. 7. ubi explicans dictum caput Tridentini ait: *Per Spiritum S. unà cum fide simul charitatem in corde diffusam, ac spem accipit, hisq. DEI donis in ipso permanentibus, non jam solum reputatur, aut nominatur, sed vere existit iustus:* sed fides, spes, & charitas permanens, est habitualis: ergo. Non autem dicas, quòd fides ista sit naturalis in se, & tantum per accidens infusa; nam præter jam dicta, sub initium hujus tractatus n. 25. huic replicæ etiam opponitur Tridentinum, quod eod. capite 7. de eadem fide habituali infra tubdit: *Hanc fidem ante baptismi sacramentum, ex Apostolorum traditione, catechumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præstantem:* atqui id, quod præstat (licet non se solo, seu sine spe, & charitate, ut ibidem dicitur) vitam æternam, seu conducit ad beatitudinem supernam, est Theologicè supernaturale, & quidem non tantum quoad modum, sed etiam, ut omnes fatentur, quoad substantiam; aliàs non tam ipsum, quam ejus modus præstaret vitam æternam: ergo. Addi posset alia ratio, scilicet, habitum debere esse supernaturalem; quia id exigit gratia, ut diximus n. 30. & bona est ratio: sed quia habet objectiones, quas refellere longum foret, sufficienti mihi priores. videri potest Lugo de fide disp. 9. sec. 3. n. 48. & 49.

680. Dico 2. Ipse etiam actus fidei est supernaturalis, tam quoad modum, quam quoad substantiam. ita communis. Prob. 1. p. conclusionis. Quòd actus fidei saltem sit supernaturalis quoad modum, est de fide ex pluribus Scripturæ locis, adductis à SS. Patribus contra Pelagium. Sic ad Ephes. 2. v. 8. dicitur: *Gratiâ estis salvati per fidem, & hoc non ex vobis; DEI enim donum est. & ad Philipens. 1. v. 29. Vobis donatum est pro Christo, non solum, ut in eum credatis &c.* Idem docent Concilia. Arauscanum. II. can. 7. ait: *Siquis per naturæ vigorem bonum aliquod, quod ad salutem pertinet vitæ æternæ, cogitare, aut eligere, sive saluari, id est, evangelizanti prædicationi, consentire posse confirmat, absque illuminatione, & inspiratione Spiritus S. hæretico fallitur Spiritu.*

R. P. Ant. Mayr. Theol. Tom. I.

Nota post cogitare irrepisse duo hæc verba: *non expedit*, quæ & sensum turbant, & omnino superflua sunt, ut Binius in hoc Concilio notat: & hinc meritò ab aliis, & nobis omiſsa sunt. Tridentinum sess. 6. can. 3. ait: *Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus S. inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut penitere posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit.* Accedit, quòd damnata sit hæc propositio 23. Bajana: *Absurda est eorum sententia, qui dicunt, hominem ab initio dono quodam supernaturali, & gratuito, supra conditionem naturæ suæ, fuisse exaltatum, ut fide, spe, & charitate, DEUM supernaturaliter coleret.*

681. Probatur jam 2. p. seu quòd actus fidei etiam sit supernaturalis quoad substantiam, seu quoad intrinsicam prædicatam: & quidem prob. 1. ex communi Theologorum (ut testatur Lugo, qui de hac materia videri potest disp. 9. de fide per totam) cum S. Thoma 1. 2. q. 62. a. 3. ad 2. & aliis pluribus locis, citatis à Suarez l. 2. de gratia c. 5. n. 4. Prob. 2. Ex Scripturis, Conciliis, & Patribus habetur, quòd ad actum fidei elicendum homo indigeat necessariò peculiari auxilio Divinæ gratiæ: ergo est intrinsicè supernaturalis. conf. patet: nam, quod intrinsicè naturale est, non potest esse supra vires naturales, nec exigit vires gratiæ supernaturalis. ant. prob. sic Matth. 11. v. 27. dicitur: *Neque Patrem quis novit, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.* & 2. Corinth. 3. v. 5. *Non quòd sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.* & 1. Corinth. 12. v. 3. *Nemo potest dicere Dominus Jesus, nisi in Spiritu S.* item Joannis 6. *Hoc est opus DEI, ut credatis in eum, quem misit ille.* Idem probant textus, & Concilia allata n. 680. Similia habet Milevitanum c. 4. dicens: *Cum sit utrumque donum DEI, & scire, quid facere debeamus, & diligere, ut faciamus.*

682. Confir. 1. Ad actum fidei (& eadem ratio est de actu spei, & charitatis) requiritur habitus per se infusus, & supernaturalis (qualem dari probavimus n. 678.) vel omnipotentia, loco ipsius extrinsecè applicata, & concursus habitus supernaturalem supernaturaliter supplens: ergo actus fidei superat vires naturæ creatæ, adeoque est supernaturalis. Confir. 2. Actus fidei est positiva dispositio, conducens ad vitam æternam, & quidem de congruo saltem meritoria (nec minùs talis dispositio, & meritum, est actus spei: actus charitatis verò omnino affert secum jus ad vitam æternam) ergo est intrinsicè, & quidem Theologicè supernaturalis. conf. patet, & conceditur etiam ab adversariis. ant. prob. in primis Tridentinum sess. 6. c. 6. expressè docet, homines per fidem actualem disponi ad justificationem. & Apostolus ait ad Hebr. 10. v. 38. *Fustus autem meus ex fide vivit.* & c. 11. v. 6. *Sine fide autem impossibile est placere DEO:* ergo.

683. Respondebis 1. habitum fidei requiri,

B b

quiri, non ad actum fidei simpliciter eliciendum, sed ad moraliter eliciendum; cum sine habitu difficillimè eliceretur. Sed contra est. Concilia, & Patres, planè dicunt, sine gratia simpliciter non posse elici actum fidei, & non tantum, non posse facillè, aut non nisi difficulter elici. 2. Si simpliciter posset elici naturaliter actus fidei, tunc difficultas circa illum eliciendum posset tolli per habitum acquisitum naturalem, adeoque posset in multis casibus, elici viribus purè naturalibus actus fidei, etiam facillè: quod nemo dixerit. 3. Habitus infusi non dant facillè posse, sed simpliciter posse, ut communissimè omnes docent. Alii respondent, habitum requiri ad infallibilitatem assensus: sed hæc planè aliud non est, quàm exigentia actus, ut objectum ita se habeat, prout ipse affirmat: ergo infallibilitas realiter est ipse actus.

Respondebis 2. auxilium gratiæ supernæ, vel etiam habitum, non requiri ad substantiam actus, sed ad modum quandam illi superadditum. At contra. Non potest explicari, quid sit ille modus; nam 1. non est intensio; ad quemvis enim actum fidei, etiam non intentum, requiritur habitus, aut gratia; nam Concilium Tridentinum, & alia omnia, loquuntur de omni actu, sive intento, sive remisso, modo sit, prout oportet, ad salutem. 2. Quivis actus disponit ad justificationem, & quilibet reddit fidelem, sicut qualibet contritio perfecta reddit contritum, & justificatum: ergo ad quemlibet est necessarium auxilium gratiæ. 3. Modus ille non est modus proportionis cum fine supernaturali; si enim actus ex sua essentia non habet proportionem, non poterit illam recipere ab eo modo; proportio enim illa est per modum meriti, saltem congrui: atqui modus non potest reddere actum meritorium; cum neque sit formaliter meritorium, nec opus dignificet, ut dignitas personæ: sed nec ullus alius modus convenienter assignari potest: ergo.

684. Dico 3. Species, concurrentes ad actum fidei, probabiliter non debent esse per se supernaturales. ita Suarez, Lugo, Oviëdo, Platelius, Haunoidus, Ripalda, Arriaga. Prob. Species naturales possunt, sive per habitum supernaturalem, sive per concursum DEI supernaturalem, elevari ad hoc, ut possint concurrere ad actum supernaturalem: ergo non est necesse, ut sint supernaturales. conf. non videtur posse negari; quæ enim necessitas specierum supernaturalium, si naturales sufficienter influere possint? Ait quidem Granado, quod post species naturales, deservientes ad cognitiones naturales, infundantur à DEO species supernaturales: at hoc gratis dicitur, si species naturales sufficiant: præterquam, quod illæ species habeant alias difficultates, quas vide apud Lugo *de fide disp. 9. sec. 4. n. 59. & seq.*

Jam prob. ant. Intellectus, & voluntas, licet sint potentia naturales, possunt elevari ad concurrentem ad actus supernaturales, ut patet; alias actus fidei, spei,

& charitatis, non essent vitales: nec homo illos produceret, sed tantum reciperet, seque haberet merè passivè, contra Tridentinum *sess. 6. can. 4.* ergo etiam possunt elevari species naturales. Et certè non video, quare species illæ, quas aliquis acquirit naturaliter, ex auditione catechistæ, non possint ratione elevationis extrinsecæ, influere in actum fidei. Dixi tamen in conclusione, species non debere esse per se supernaturales; non enim nego, posse esse tales: dein etiam potest contingere, ut, cum objectum ipsum sit prorsus supernaturale, etiam species sint supernaturales, e. g. si DEUS aliquid Sanctum de supernaturali aliquo mysterio interius illustret.

685. Dico 4. Licet iudicium remotum, & speculativum, de evidentia credibilitatis, possit esse naturale, ut diximus *n. 498.* tamen iudicium proximum, & practicum, immediate dirigens ad eliciendam piam affectionem, debet esse supernaturale quoad substantiam, ita Suarez *de fide disp. 6. sec. 8. n. 12. & seq.* Valentia, Ripalda, Platelius. Prob. 1. Iudicium hoc proximum immediate dirigat ad piam affectionem, seu actum supernaturalem voluntatis: ergo debet esse supernaturale; quia, ut Ripalda *de ente supernat. tom. 1. disp. 49. sec. 4. n. 24.* ex Patribus, & Theologis probat, ad omnem actum voluntatis supernaturalem prærequiritur illustratio, seu actus intellectus supernaturalis. Prob. 2. Concilium Milevitarum *can. 4.* docet, per gratiam revelari nobis intelligentiam mandatorum, darique simul, seire, & diligere: ergo notitia, saltem ultima, & practica, de mandato eliciendi, seu imperandi actum fidei, est gratia, seu actus supernaturalis.

Similiter Tridentinum *sess. 6. c. 6.* expressè ait: *Disponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati Divinâ gratiâ, & adjuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in DEUM, credentes &c.* ergo ante liberam voluntatem credendi requiruntur, & auditus fidei, seu exterior propositio, & interna excitatio gratiæ, quam deinde in Concilium declarat, stare in illuminatione DEI, à qua *c. 5.* dixerat, *ipsius justificationis exordium sumendum esse:* quod exordium non potest esse à nobis, sed debet esse à gratia, ut est clara doctrina contra Semipelagianos. Pariter Arausicanum II. *can. 5.* definit, *ipsum credulitatis affectum esse per gratia donum, id est, per inspirationem Spiritus Sancti.* & *can. 7.* docet, non posse hominem *salutari . . . predicationi consentire . . . absque illuminatione, & inspiratione Spiritus Sancti.* vide Suarez *de fide disp. 6. sec. 8. n. 13.* Adde, quod iudicium speculativum etiam debeat esse supernaturale, casu, quo iudicium practicum illo niteretur, tanquam consequens suo antecedente; nam consequens supernaturale exigit utique etiam antecedens tale; alias firmius niteretur minus firmo.

686. Dico 5. Apprehensiones præviæ ad iudicium etiam practicum, & supernaturale

rale credibilitatis, probabiliter non debent per se esse supernaturales. ita Lugo *de fide disp. 9. sec. 5.* Platellius, Salas, contra alios etiam magnos auctores. Prob. conclusio potissimum negativè; quia non est ratio, vel necessitas, ob quam ex apprehensiones debeant esse supernaturales; si enim esset aliqua necessitas, tunc ideo; quia deberent concurrere ad iudicium supernaturale: hæc nulla est: ergo. prob. mi. potest aliquid naturale elevari ad influendum in aliquid supernaturale, ex n. 684. ergo etiam apprehensiones naturales possunt influere in iudicium supernaturale.

Confr. Cum sæpe ultima apprehensio sit complexa, vel ob aliam rationem præsupponat alias apprehensiones priores, quæ præviè disponant ad istam ultimam, tunc, si ista iuxta adversarios deberet esse supernaturalis, deberent etiam plurimæ præviæ esse supernaturales, quod gratis dicitur. Nec dicas, illas esse tantum causas, vel dispositiones remotas; etsi enim sint causæ, vel dispositiones remotæ ad actum fidei, non sunt dispositiones, vel causæ remotæ, sed proximæ ad apprehensionem præviæ, juxta adversarios supernaturalem: adeoque deberent etiam esse supernaturales; siquidem, ut ipsi volunt, apprehensio naturalis non possit concurrere ad actum supernaturalem.

687. Nota hic 1. Conclusio nostra procedit in casu, quo apprehensio non sufficienter illustret ad piam affectionem, ut diximus esse communioem n. 487. si enim quis oppositum supponeret, tunc apprehensio illa, proximè dirigens ad piam affectionem, deberet esse supernaturalis, ex omnibus illis rationibus, quibus a n. 685. probatum est, iudicium ultimum practicum debere esse supernaturale. Nota 2. Conclusio procedit de apprehensionibus, præcedentibus immediatè iudicium credibilitatis, non verò de præcedentibus ipsum actum fidei, de quibus fors major esset difficultas.

Lugo *cit. disp. 9. de fide sec. 5. n. 84.* ait, etiam apprehensiones, immediatè præcedentes actum fidei, non debere necessariò esse supernaturales. Ego disjunctivè dico: si non est specialis efficax ratio, pro apprehensionibus his secundis, & earum supernaturalitate, etiam istæ non erunt necessariò supernaturales: si sit talis ratio, concedo, eas fore supernaturales: & fors aliqua ratio esse posset ista. Apprehensiones præviæ ad fidem debent representare testimonium DEI, propter se ipsum dignum altissimo assensu: atqui taliter non possunt testimonium DEI representare apprehensiones tantum naturales: ergo. ma. videtur clara; quia actus fidei debet ita tendere, seu ita amplecti testimonium DEI. mi. etiam videtur difficulter posse negari; quia testimonium ut dignum altissimo, & supernaturali assensu fidei, non videtur posse representari per apprehensiones tantum naturales.

Nec dicas, testimonium DEI, ut dignum altissimo assensu, posse representari à iudicio credibilitatis; nam non videtur posse testi-

monium DEI ita representari à iudicio prævio credibilitatis; alias hoc iudicium esset assensus propter testimonium DEI, & consequenter jam esset actus fidei. Sed fors huic difficultati responderi posset, dicendo, posse quidem à iudicio credibilitatis ita representari testimonium DEI, sed tantum ut objectum materiale: qua ratione illud iudicium non erit actus fidei; quia non affirmat, adesse testimonium DEI; quia DEUS dicit, illud adesse: sed quia dantur alia motiva credibilitatis, quæ motiva non sufficiunt ad actum fidei. Sed quidquid de hoc sit, nolim de eo fusiùs disputare; unde inhæreo modò datæ responsioni disjunctivæ.

688. Dico 6. Pia affectio est supernaturalis quoad substantiam. ita communissima. Hanc conclusionem supposui n. 526. nunc probo 1. ex Apostolo *ad Philipp. 2. v. 13.* dicente: *DEUS est enim, qui operatur in vobis, & velle, & perficere, pro bona voluntate.* 2. ex Arauficano II. quod *can. 5.* ita definit: *Siquis, sicut augmentum, ita etiam initium fidei, ipsum credulitatis affectum . . . non per gratiæ donum, id est, per inspirationem Spiritus S. corrigentem voluntatem nostram ab infidelitate ad fidem . . . naturaliter nobis inesse dicit, Apostolicis dogmatibus adversarius approbatur.* Confr. 1. Ad istam piam voluntatem, seu piam affectionem voluntatis, requiritur gratia præveniens, & adjuvans, ut docet Tridentinum *sess. 6. c. 6.* ubi dicit, quod *excitati Divinâ gratiâ, & adjuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in DEUM, credentes:* hoc est, liberum motum piæ affectionis eliciunt: ergo pia affectio est supernaturalis; quia superat vires nostras naturales, & exigit adiutorium gratiæ Divinæ. Confr. 2. ratione. Fides est meritoria, saltem de congruo: omne autem meritum fundatur in volitione libera supernaturali: ergo etiam pia affectio, in qua fundatur meritum fidei, est volitio libera supernaturalis. Plura vide apud Lugo *de fide disp. 10. sec. 3.*

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

689. **O**B. 1. contra 2. conclusionem. S. Augustinus *in exposit. quarundam proposit. epist. ad Roman. proposit. 61.* ait: *Nostrum enim est credere, & velle: illius autem DEI dare credentibus, & volentibus, facultatem bene operandi:* ergo actus volendi credere, itemque ipse actus fidei est noster, seu naturalis nobis. Confr. 1. ex S. Thoma 2. 2. q. 171. a. 2. ad 3. dicente. *Alio modo est aliquid supra naturam, quantum ad modum actus, non autem quantum ad substantiam ipsius, sicut diligere DEUM, & cognoscere eum in speculo creaturarum:* ergo actus fidei est quidem quoad modum, non autem quoad substantiam supernaturalis. Confr. 2. S. Doctor *ibidem* ait, non dari donum